

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ภาคการส่งออกของประเทศถือได้ว่าเป็นตัวขับเคลื่อนหลักในการพัฒนาประเทศ โดยจะเห็นได้จากมูลค่าการส่งออกเทียบกับ GDP มีสัดส่วนสูงขึ้นเป็นลำดับ จากร้อยละ 27.0 ในปี พ.ศ. 2533 เป็นร้อยละ 57 ในปีพ.ศ. 2545 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2543) ดังนั้นหากปีใดที่ภาคการส่งออกขยายตัวสูงขึ้นก็จะช่วยกระตุ้นให้เศรษฐกิจขยายตัวสูงขึ้นด้วย หลังจากที่ประเทศประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ซึ่งทำให้ภาวะเศรษฐกิจของประเทศตกต่ำอย่างหนัก ปัจจัยหลักตัวหนึ่งที่ถือได้ว่าช่วยกระตุ้นให้เศรษฐกิจปรับตัวดีขึ้นก็คือ การส่งออก โดยดูได้จากการที่ภาครัฐบาลและภาคเอกชน ได้ร่วมมือกัน ในการเร่งขยายการส่งออกให้เพิ่มมากขึ้น ดังแสดงไว้ในตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 ข้อมูลการค้าระหว่างประเทศของไทยปีพ.ศ. 2542 – 2545

มูลค่า : ล้านบาท

ปี	มูลค่าการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า
2542	4,121,639 (2.5)	2,214,249 (-1.5)	1,907,391 (7.5)	306,858 (-35.3)
2543	5,262,223 (27.7)	2,768,065 (25.0)	2,494,158 (30.8)	273,907 (-10.7)
2544	5,649,832 (7.4)	2,893,177 (4.5)	2,756,656 (10.5)	136,521 (-50.2)
2544 *	2,356,260 (23.3)	1,182,630 (15.3)	1,173,630 (32.5)	8,999 (-93.6)
2545 *	2,241,295 (-4.9)	1,143,656 (-3.3)	1,097,640 (-6.5)	46,016 (411.3)

* ข้อมูลช่วงเดือนมกราคม – พฤษภาคม

ตัวเลขในวงเล็บแสดงถึงอัตราการขยายตัว

นอกจากนี้แล้วยังพบว่าระบบเศรษฐกิจในปัจจุบันมีลักษณะการเปิดเสรีมากขึ้น จะเห็นได้จากการเกิดเขตการค้าเสรีต่างๆขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเกิดองค์การการค้าโลก หรือ World Trade Organization (WTO) ซึ่งประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นประเทศสมาชิก ส่งผลให้ประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออก และนำเข้าที่เพิ่มขึ้น ดังจะเห็นได้จากมูลค่าสินค้านำเข้าและสินค้าส่งออกของปี พ.ศ. 2542 มีมูลค่ารวมกันสูงถึง 3,950,179 ล้านบาท หรือร้อยละ 85.51 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) โดยเป็นการส่งออกถึงร้อยละ 47.79 ของ GDP (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2543)

นอกจากประเทศไทยแล้วพบว่าในหลายๆประเทศ เช่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย และเกาหลีใต้ การส่งออกก็เป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญในการทำให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจเช่นเดียวกัน โดยในประเทศอินโดนีเซียพบว่ามูลค่าการส่งออกสินค้าและบริการเทียบกับ GDP มีสัดส่วนที่สูงขึ้นจากร้อยละ 27.9 ในปีพ.ศ. 2540 เป็นร้อยละ 42.4 ในปีพ.ศ. 2543 ซึ่งสอดคล้องกับการเจริญเติบโตของ GDP (GDP Growth) โดยมีสัดส่วนที่สูงขึ้นจากร้อย 4.7 ปีพ.ศ. 2540 เป็นร้อยละ 4.9 ในปีพ.ศ. 2543

ประเทศมาเลเซียพบว่ามูลค่าการส่งออกสินค้าและบริการเทียบกับ GDP มีสัดส่วนที่สูงขึ้นจากร้อยละ 93.3 ในปีพ.ศ. 2540 เป็นร้อยละ 125.5 ในปีพ.ศ. 2543 ซึ่งสอดคล้องกับการเจริญเติบโตของ GDP โดยมีสัดส่วนที่สูงขึ้นจากร้อย 7.3 ปีพ.ศ. 2540 เป็นร้อยละ 8.3 ในปี พ.ศ. 2543

ประเทศเกาหลีใต้พบว่ามูลค่าการส่งออกสินค้าและบริการเทียบกับ GDP มีสัดส่วนที่สูงขึ้นจากร้อยละ 34.7 ในปีพ.ศ. 2540 เป็นร้อยละ 44.8 ในปีพ.ศ. 2543 ซึ่งสอดคล้องกับการเจริญเติบโตของ GDP โดยมีสัดส่วนที่สูงขึ้นจากร้อย 5.0 ปีพ.ศ. 2540 เป็นร้อยละ 9.3 ในปี พ.ศ. 2543 (World Bank , 2543)

จากทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาคได้มีข้อสมมติว่า การส่งออกนั้นไม่ขึ้นกับรายได้ประชาชาติ โดยปริมาณการส่งออกจะมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับนโยบายการส่งออกของภาครัฐบาล ราคาของสินค้าส่งออก ความมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การเมืองภายในประเทศ และความต้องการของตลาดต่างประเทศ เป็นต้น ซึ่งตัวแปรเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นตัวแปรภายนอกระบบ (Autonomous expenditure) และจากการที่รัฐบาลได้มีนโยบายกระตุ้นการส่งออกเพื่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจนั้นจะทำให้เกิดผลมากน้อยเพียงใดต่อระบบเศรษฐกิจ และในทางกลับกันถ้ามีการขยายตัวทางเศรษฐกิจจะส่งผลต่อการส่งออกหรือไม่ จึงเป็นที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่งในการที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ กับการส่งออกของประเทศว่ามีความสัมพันธ์กันในทิศทางใด ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการส่งออก และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย และเกาหลีใต้
2. เพื่อศึกษา และหาการปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพของการส่งออก และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแบบ 2 ทิศทาง ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาเชิงทฤษฎีและ/หรือเชิงประยุกต์

เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยใช้นโยบายส่งเสริมการส่งออกกว่าจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในทิศทางใด มากหรือน้อยแค่ไหน